

Schriftgedeelte

1 Samuël 17

Thema

Door het geloof overwint David Goliath

Thematekst

Hebreeën 11: 6. Maar zonder geloof is het onmogelijk God te behagen. Want die tot God komt, moet geloven, dat Hij is, en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken.

Exegese

We behandelen 1 Samuël 17

Vers 1 *de Filistijnen verzamelen hun heir* - Nog niet zolang geleden hadden de Israëlieten hen geheel verslagen, maar nu verzamelen de Filistijnen opnieuw hun legers om ten strijde te trekken tegen de Israëlieten.

zij legerden zich tussen Socho en Azéka - Blijkbaar hebben de Filistijnen een gedeelte van de landstreek Juda ingenomen. Zij slaan hun legerkampen op tussen de twee genoemde steden.

Vers 2, 3 *Saul en de mannen Israëls verzamelen zich* - Saul stelt zijn troepen in slagorde, gevechtsklaar, op tegenover die van de Filistijnen. De Filistijnen bezetten de ene zijde van een vallei, Saul stelt zijn mannen op aan de andere zijde.

Vers 4 *een kampvechter* - iemand, die in een duel vecht; in een tweekamp, van man tot man.

van Gath - Goliath was een Enakiet; in de dagen van Jozua hadden de Enakieten stand gehouden te Gath.

zes ellen en een span - Een el is 45 cm, een span beslaat ongeveer drie handbreedten. Goliath is dus bijna drie meter lang.

Vers 5, 6 *helm, pantsier, scheenharnas, schild* - Goliath draagt een volledige wapenrusting om zichzelf te beschermen. Met zijn hele verschijning zal hij zo anderen ongetwijfeld imponeren.

vijfduizend sikkelen koper - een gewicht van ongeveer 55 kilo.

Vers 7 *schacht als een weversboom* - Alleen al het handvat van Goliaths spies was zo buitengewoon zwaar en sterk, dat een normaal mens deze spies niet zou kunnen hanteren. Goliath hanteerde zijn spies met één hand.

zeshonderd sikkelen ijzer - ongeveer 6½ kilo.

de schilddrager ging voor hem uit - omdat hij zichzelf beschermde met een volledige wapenrusting van koper, had Goliath geen schild nodig. Waarschijnlijk liep de schilddrager met zijn schild voor hem uit om nog meer indruk te maken op de Israëlieten.

Vers 8 *waarom zoudt gijlieden uittrekken* - Goliath daagt de Israëlieten uit, door hen te vragen waarom zij zoveel moeite doen om met een heel leger te komen; ze kunnen het wat hem betreft ook wel met één man af.

kies een man onder u, die tot mij afkome - Goliath roept de Israëlieten op een man te zoeken, die het aandurft met hem in tweegevecht te gaan.

Vers 10 *gehoond* - Goliath bespot en minacht het volk van Israël, omdat er blijkbaar geen man onder hen is, die dapper genoeg is en moed heeft om de wapenen tegen Goliath op te nemen.

Vers 11 *ontzetten zij zich en vreesden zeer* - Saul verliest de moed totaal als hij Goliath ziet en zijn woorden hoort. De Israëlieten hebben geen steun meer aan hun aanvoerder. Als hij zich bang toont, zullen zij dan dapper zijn? In hun angst wenden zij zich niet tot God.

Vers 12 *David* - de jongste van de acht zonen van Isaï.

Isaï - De vader van David is afkomstig uit Bethlehem (Efratha); hij is op hoge leeftijd gekomen.

Vers 13, 14 *drie grootste zonen* - De drie oudste broers van David dienen in het leger van Saul, die waarschijnlijk alle strijdvaardige mannen opgeroepen heeft.

Vers 15 *ging heen en kwam weder* - Waarschijnlijk heeft David de reis van Bethlehem naar de legers van Saul vaker gemaakt om te informeren naar het welzijn van zijn broers.

Vers 16 *veertig dagen lang* - Op het moment dat David bij het leger aankomt, zijn de bespottingen door Goliath gedurende ongeveer anderhalve maand aan de gang.

Vers 17 *toch – nu* David moet direct op pad gaan.

ter lope - David beschikt niet over een vervoermiddel, zoals een ezel. Hij moet zelf de etenswaren dragen: geroosterd koren, tien broden en tien melkkazen.

Vers 18 *melkkazen* - verse kaas, waar de melk nog uitgedrukt kan worden.

overste over duizend – degene die het bevel voert over duizend mannen en onder wiens gezag de broers van David vallen.

gij zult van hen pand medenemen - Als bewijs dat David zijn broers werkelijk heeft ontmoet, moet hij iets van hen mee terug nemen

Vers 19 *waren strijdende* – Beide legers maken zich gereed voor de op handen zijnde strijd.

Vers 20 *gelijk als Isai hem bevolen had* - David is gehoorzaam aan zijn vader.

wagenburg - de buitenrand van het legerkamp. De legerplaats is ter bescherming van buitenaf omringd met de strijdwagens en -rijtuigen.

men ten strijde riep - Er wordt net alarm geslagen; het leger staat op het punt om te vechten.

Vers 22 *de vaten* - David laat zijn bagage achter bij de man, die voor de eigendommen van de soldaten zorgt.

liep hij ter slagorde - David wil zijn broers begroeten en zien wat zich in de vallei afspeelt.

Vers 23 *kwam op* - Goliath loopt een stukje de berg op, waar de Israëlieten zich gelegerd hebben. Terwijl de legers al in slagorde staan opgesteld, klaar voor de strijd, verschijnt hij overmoedig voor het leger uit.

achtervolgens - Goliath herhaalt zijn bespottingen aan het adres van de Israëlieten.

Vers 24 *alle mannen in Israël* - Er is er niet één, die niet bang is voor Goliath.

Vers 25 De mannen zijn vol van de beloning, die de koning in het vooruitzicht heeft gesteld voor de man, die Goliath verslaat. Hij mag met de dochter van de koning trouwen en hij en zijn huisgezin zullen grote rijkdom ontvangen, met alle voorrechten die daarbij horen (zoals vrijstelling van belasting).

Vers 26 *toen zeide David tot de mannen* - Het gaat David aan het hart, dat Goliath ongestraft doorgaat met het lasteren van de God van Israël. Ten diepste is het een strijd tegen de God van Israël, van de Heere tegen satan. Dat David Goliath 'onbesneden' noemt, geeft aan dat hij geestelijk recht tegenover hem staat; er is een grote afstand.
David is hevig verontwaardigd, dat blijkbaar niemand van de Israëlieten het in geloofsvertrouwen op de Heere wil opnemen voor Zijn Naam. Daarom informeert hij nadrukkelijk naar de uitgelofde beloning en vraagt hij wie Goliath eigenlijk is. David hoopt, dat Saul van hem zal horen en hem bij zich zal roepen, zodat hij, David, kan aanbieden het tegen de reus op te nemen.

Vers 28 *zo ontstak de toorn van Eliab* - Eliab is de oudste thuis; hij is jaloers op Davids moeder. Eliab doet voorkomen, alsof David de kudde schapen bewust in de steek gelaten heeft en erop uit is om sensatie te zoeken.

Vers 29 *Is er geen oorzaak?* - David toont zijn onschuld door zich hardop af te vragen, wat hij verkeerd heeft gedaan.

Vers 30 *wendde zich af* - David gaat niet in op de woorden van zijn broer; hij verdraagt diens woede en afgunst.

hij zeide achtereenvolgens dat woord - David is vastberaden; hij laat zich niet van zijn gedachte om Goliath te doden afbrengen. Opnieuw informeert hij naar Goliath en naar de beloning, die op Goliaths dood staat.

Vers 31 *zo liet hij hem halen* - Het is Saul ter ore gekomen, dat David het tegen Goliath wil opnemen. Hij laat David bij zich komen.

Vers 32 *geen mens ontvalle het hart* - laat niemand de moeder verliezen.

uw knecht - David stelt zich aan Saul voor als zijn onderdaan.

Vers 33 *gij zult niet kunnen heengaan* - Saul gelooft niet in een overwinning van David op Goliath en dat laat hij David duidelijk merken.

jongeling - David is een kind vergeleken bij de reus; bezwaarlijker nog: David is niet ervaren in het voeren van oorlog.

Vers 34-36 David probeert het bezwaar, dat Saul tegen zijn voorstel heeft, uit de weg te ruimen door te vertellen welke gevaren hij heeft doorstaan tijdens het hoeden van de schapen van zijn vader. In gevechten met roofdieren heeft God hem geholpen. David vergelijkt Goliath met een roofdier; met Gods hulp zal hij ook de reus verslaan.

Vers 37 *de HEERE, Die zal mij redden* - David vertrouwt op de hulp van de Heere.

de HEERE zij met u - David heeft een rotsvast vertrouwen op God; Saul merkt dit en bidt hem Gods nabijheid toe.

Vers 38 *zijn klederen* - Saul wil, dat David in ieder geval goed beschermd tegen Goliath ten strijde trekt en laat hem een volledige wapenrusting aandoen.

Vers 39 *ik heb het nooit verzocht* - David komt echter snel weer terug; hij is aan zo'n uitrusting niet gewend. De wapenrusting zal hem eerder hinderen dan beschermen in zijn gevecht met Goliath.

Vers 40 David kiest als wapenrusting de eenvoudige voorwerpen, die hij bij zijn werk als schaapherder gebruikt en waarmee hij vertrouwd is. Met zijn staf, vijf gladde stenen, een herderstas en zijn slinger loopt hij op Goliath toe. David is er zeker van, dat God de slinger tot een machtig wapen tegen Goliath zal maken. Hij vertrouwt enkel en alleen op de almacht van God.

Vers 42 *zo verachtte hij hem* - Goliath vindt David als tegenstander veel te min; hij had verwacht, dat de Israëlieten wel een gelijkwaardige gevechtspartner zouden zoeken en nu komt er een eenvoudige, jonge herder op hem toelopen. Met het verslaan van deze man kan Goliath geen eer behalen; iedereen kan een man als David wel aan!

Vers 43 *ben ik een hond, dat gij tot mij komt met stokken?* - Goliath is verontwaardigd over het feit, dat David niet eens normale wapens bij zich heeft. Wat denkt David wel niet van hem?

Vers 44 Goliath is zo zeker van zijn overwinning op David, dat hij dat wel hardop durft te zeggen. Hij heeft geen enkel besef van de macht van de God van de Israëlieten.

Vers 45-47 *daarentegen* - David schildert het contrast tussen hem en Goliath. Vol overtuiging spreekt hij uit waar het verschil zit.

ik kom tot u in den Naam van de HEERE der heirscharen - David weet zich door God gezonden en vertrouwt geheel op Zijn hulp en bijstand. God heeft beloofd met hem te zijn. In die zekerheid en in dat vertrouwen toont hij hier zijn geloof. De Heere zal hem gebruiken om Zijn Naam bekend te maken in de hele wereld. God bepaalt wie Hij de overwinning geeft en dat zou Hij met een enkel woord, zonder gebruik van wapens, kunnen bewerkstelligen. David geeft, zonder een spoor van hoogmoed, God de lof en de eer.

Goliath vertrouwt op de kracht en bescherming van zijn zwaard, spies en schild en laat zich stellig uit over zijn overwinning. Vol trots claimt hij de overwinning.

Vers 48 *zich opmaakte* - Wellicht kwam Goliath met veel bravoure en uiterlijk vertoon het strijdperk op; hij heeft geen angst, dus ook geen haast.

zo haastte David - David vindt het niet nodig langer tijd te verspillen. Hij heeft er geen behoefte aan om indruk te maken op het publiek. David is vastberaden en vastbesloten.

Vers 49 *in zijn voorhoofd* - Goliath is er zo zeker van dat hij zal winnen, dat hij onzorgvuldig is geworden; hij heeft het vizier van zijn helm opengelaten. David gebruikt deze zwakke plek. Feilloos slingert hij een steen in het gezicht van Goliath.

de steen zonk - Zo groot was de kracht waarmee de steen was weggeslingerd, dat deze in het voorhoofd van de reus bleef steken.

hij viel - God toont Zijn almacht; David en Goliath waren nog niet eens dicht bij elkaar. Nog voor zij het midden van de vallei hadden bereikt, was de reus geveld. Nog voor het officiële gevecht begonnen was, gaf God de overwinning aan David door dit eenvoudige wapen.

Vers 51 *zo vluchtten zij* - De Filistijnen hadden al hun vertrouwen op Goliath gezet; nu hij is gedood door een eenvoudige herder durven zij de wapens niet meer op te nemen tegen Israël.

Vers 52 *maakten zich op en juichten* - De Israëlieten krijgen weer moed bij het zien van de verslagen reus en de vluchtende Filistijnen en gaan hen achterna.

Vers 53 *beroofden hun legers* - De Israëlieten plunderen bij hun terugkomst in de vallei het legerkamp van de Filistijnen.

Vers 54 *het hoofd van den Filistijn* - David neemt het hoofd van Goliath mee naar Jeruzalem, als afschrikwekkend voorbeeld voor de Jebusieten, die in Jeruzalem de burcht Sion bezet houden. Wellicht was het ook de bedoeling om de moed van het volk met deze trofee te versterken.

zijn wapenen - de wapens van Goliath. In 1 Samuël 21:9 wordt vermeld, dat Goliaths zwaard in de tempel werd bewaard, als aan God gewijd.

Vers 55, 56 *wiens zoon is deze jongeling?* - Saul heeft nooit veel aandacht aan zijn muzikant geschonken; hij heeft in ieder geval nooit gedacht dat David voldoende moed zou hebben om als kampvechter op te treden. Nu David zijn schoonzoon wordt, wil Saul wat meer weten over Davids afkomst.

Vers 57 *zo nam hem Abner* - Direct bij zijn terugkeer in het legerkamp van de Israëlieten neemt Abner David mee naar de koning. Het hoofd van Goliath heeft hij nog in zijn handen.

Vers 58 *uw knecht Isai* - David antwoordt beleefd op de vraag van Saul. Ondanks zijn overwinning blijft hij bescheiden. David noemt zijn vader een dienstknecht van Saul.

Geloofsleer

• HC vraag 21	Een waar geloof
• HC zondag 36	Het derde gebod
• HC vraag 127	De zesde bede
• NGB 13	Gods almacht en voorzienigheid

- DL 2, art. 5 – 7 Eeuwige leven uit genade

Bij de Bijbelstudie

Vraag 3

Bij vraag b is het van belang kinderen te wijzen op een respectvol omgaan met elkaar. Probeer henzelf zaken te laten aanreiken die niet goed zijn en hoe ze anders zouden kunnen reageren.

Vraag 5

Betrek bij de bespreking de vragen 94 en 95 uit de Catechismus. Leg uit wat hier bedoelt wordt en trek de lijn naar de kinderen: op wie of wat vertrouwen zij? Alleen door geloof wat God uit genade geven wil, kunnen we ons overgeven aan Zijn leiding.

Vraag 6

Ongetwijfeld zullen de kinderen hier het gebed noemen. Bespreek met hen dat de Heere niet altijd alles geeft wat wij willen. Hij weet wat goed is voor ons.

Gebedspunten

- Bewaring voor misbruik van Gods Naam
- Kracht en moed om voor de Naam van God op te komen
- Een oprecht geloof in God en in alles, wat Hij ons zegt en belooft in Zijn Woord
- Het waarmaken van Zijn beloften in ons leven
- Overgave aan God; alles in Zijn handen leggen

Psalm- en liedlijst

Psalmen	18 : 9	Ik kan met U door sterke benden dringen
	18 : 12	Gij hebt mij, HEER', met kracht omgord tot strijden
	84 : 3	Welzalig hij, die al zijn kracht
	118 : 5	Toen ik de heid'nen aan zag rukken
	10 Geb.: 4	Misbruikt geenszins den naam des HEEREN
Liederen	UMK	Ik zing u van een herderszoon
	UMK	Goliath is groot en sterk
	ZB	'k Stel mijn vertrouwen op de Heer', mijn God
	ZB	Ik bouw op U, mijn Schild en mijn Verlosser

Verwerken = leren

Thematekst

Hebreeën 11: 6. Maar zonder geloof is het onmogelijk God te behagen. Want die tot God komt, moet geloven, dat Hij is, en een Beloner is dergenen, die Hem zoeken.

- Wat heb je nodig om iets te doen wat God behaagt?
- Wat is 'behagen'?
- Hoe is de Heere een Beloner?
- Wie beloont Hij?
- Waarom kan Hij hen belonen?

Introductie op de vertelling

Stel je eens voor: een van je klasgenoten, met wie je nog niet zo lang geleden een flinke ruzie had, maakt op het schoolplein een smalende opmerking over je vader. Jij dacht dat je vorige keer duidelijk genoeg hebt laten merken, dat het over moest zijn met dat geruzie. En nu begint het weer! Je klasgenoot probeert je expres uit te lokken door iets te zeggen van je vader, wat helemaal niet waar is. De goede naam van je vader wordt bewust belachelijk gemaakt! Dat kun je toch niet over je kant laten gaan ... Je vader, samen met je andere familieleden het liefste wat je bezit; je vader, die altijd voor je klaarstaat, die je met alles helpt, die geen vlieg kwaad zou doen ... die wordt bespottelijk gemaakt. Kun jij dan zwijgen en kalm blijven? Nee, toch! Hoe zou jij reageren?

Overzichtskaartje

Azeka lag ca. 25 km ten westen van Asdod;
Socho lag enkel kilometers ten zuidoosten van Azeka.

